

sters Opmærksomhed paa, nemlig den, at alt det Materiel, som udbydes, og som vil blive udbudt ved denne Lejlighed — der vil jo kræves betydelige Sporanlæg — kunde jeg ønske udbudt ved offentlig Licitation. Saa vidt mig bekendt er det ikke sket, og der er Firmaer, som have følt sig besværede over, at de ikke have faaet Lov til at give Tilbud. Jeg vilde ønske, at den højtærede Minister vilde interessere sig for denne Sag, saaledes at det blev krævet af Hedeselskabet, der jo i dette Tilfælde forvalter Statens Penge, at det udbød Materialet ved offentlig Licitation, saaledes at de Firmaer, der havde Lyst til at konkurrere, kunde faa Adgang dertil, og Licitationstilbudene bag efter kunde blive bekendtgjorte. Vi ere jo komne et lille Skridt fremad overfor Hedeselskabet og lignende Selskaber i Aar, idet vi ved Finanslovens anden Behandling fik vedtaget en Bestemmelse om, at deres Regnskaber skulle indsendes til Revision hos Revisionsdepartementet under Finansministeriet.

Til Slut skal jeg anbefale et Ændringsforslag, der er stillet af Socialdemokraterne alene under Nr. 199, og som har følgende Ordlyd: Der indsættes et nyt Nummer saalydende: „Rentebærende Drifts- laan til Husmænd, som første Del af en 5-aarig Bevilling paa 200,000 Kr.“ Dertil knytter sig en Anmærkning, som den højtærede Minister jo ikke godt kan lide, nemlig: „Laanene forrentes med 3 pCt. aarlig og ere afdragsfri første Aar, hvorefter de afdrages med 10 pCt. halvaarlig. Nærmere Regler for Laanenes Ydelse, Forrentning og Afdrag fastsættes af Landbrugsministeren efter Forhandling med de samvirkende danske Husmandsforeninger.“ Om dette Ændringsforslags Forhistorie skal jeg udtale, at det er et Ønske og Krav, som er fremkommet mange Gange ude i Husmandsforeningerne. Paa de samvirkende jydsk Husmandsforeningers Sendemandsmøde for 2 Aar siden var dette Spørgsmaal fremme til Drøftelse, og det blev vedtaget med alle Stemmer mod 2, at man ønskede at henvende sig til Regeringen om at faa et Driftslaan for Husmænd, og de Regler, som her ere fastsatte, ere egentlig i Overensstemmelse med det, man udtalte den Gang fra Husmændenes Side. Man ønskede Laanene til 3 pCt., man ønskede dem afdragsfrit det første Aar, men ellers vilde man godt gaa med til en hurtig Afdragsning, nemlig med 10 pCt. halvaarlig. Endvidere udtalte Husmændene den Gang, at de vare vil-

lige til at danne Foreninger, som paa- tog sig solidarisk Forpligtelse overfor 50 pCt. af Laanenes Paalydende. Jeg tror, at disse Penge, 200,000 Kr. om Aaret, udlaante til Husmænd, ville kunne faa uhyre stor og gavnlig Betydning for den danske Husmandsstand. Det Offer, Staten herigennem skal bringe, kan jo ikke kaldes ret stort. Naar der svares 3 pCt. Rente af Laanene, er det Rentetab, Staten lider, dog vel ikke over 1 pCt., og 1 pCt. af 200,000 Kr. vil altsaa sige 2,000 Kr., saaledes at Staten her med et Offer af et Par Tusinde Kroner fra sin Side kan stille en Kapital af 200,000 Kr. til Raadighed for den danske Husmandsstand. Tænker man sig disse Penge udlaante i Portioner paa 200 à 300 Kr., lad os sige halvtredie Hundrede Kroner i Gennemsnit, vil det med andre Ord sige, at der er 800 danske Husmænd, der derigennem kunne modtage et Driftslaan. Disse Driftslaan tænkes af Husmændene anvendte til Anskaffelse af saadanne Ting som f. Eks. et Møddinghus, en Ajlekumme, Anskaffelse af Redskaber, Anskaffelse af Hest, Anskaffelse af Kunstgødning og lignende Ting, og det er jo sikkert alt sammen Ting, som ere af den største Betydning for en Husmand, der vil arbejde sig frem, men som mangen en Husmand ikke nu er i Stand til at kunne erhverve sig, fordi han ikke kan skaffe sig den Kapital, som er nødvendig hertil. Her kunde Staten træde hjælpende til; uden at det var et nævneværdigt Offer fra Statens Side, kunde man her hjælpe en talrig Kreds af Husmænd hvert eneste Aar.

Man hører ofte indenfor Husmændenes Kreds nogen Jalousi fra de gamle Husmænds Side overfor Statshusmændene. De sige om Statshusmændene: De have faaet billige og meget store Laan, meget større Førsteprioritetslaan, end de gamle Husmænd kunne faa, den gamle Husmand kan ikke faa Laan for samme billige Pris som Statshusmanden. Det kan heller ikke, naar man sammenligner den gamle Husmand og den nye Statshusmand, nægtes, at Statshusmanden er favoriseret paa adskillige Maader. Men en Bevilling som denne, altsaa til Laan ydede paa den Maade, vi her have antydnet, vil kunne komme hele den danske Husmandsstand til gode, altsaa ogsaa de gamle Husmænd. Jeg tror neppe, vi kunne anvende Penge paa en bedre og gavnligere Maade. Det vil jo være et Sidestykke til Forskudsforeningerne og til de Laan, som ydes til Industrien, de 75,000 Kr., vi have bevilget